

6.3, Дмитро Жаров

6.3. Знайти коливання струни із закріпленими кінцями під дією сили $f(x, t) = f_0 t^N$, $N > 0$ однорідно розподіленої по довжині струни. У початковий момент струна нерухома, і зміщення дорівнює нулю. Остаточні обчислення виконати для $N = 2$.

$$\begin{cases} u_{tt} = v^2 u_{xx} + f_0 t^N, & 0 \leq x \leq l, t > 0 \\ u(0, t) = u(l, t) = 0, \\ u(x, 0) = u_t(x, 0) = 0. \end{cases}$$

Розкладемо неоднорідність хвильового рівняння по власних функціях відповідної задачі Штурма-Ліувілля.

Оскільки ця неоднорідність не залежить від x , скористаємось розкладом константи.

$$1 = \sum_{n=1}^{\infty} b_n \sin \frac{\pi n}{l} x$$

$$b_n = \frac{2}{l} \int_0^l \sin \frac{\pi n}{l} x \, dx = \frac{2}{l} \cdot \frac{l}{\pi n} \cdot \cos \frac{\pi n}{l} x \Big|_0^l = \frac{2}{\pi n} (1 - (-1)^n) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 1 = \frac{2}{\pi} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1 - (-1)^n}{n} \sin \frac{\pi n}{l} x.$$

Отже,

$$f_0 t^N = \frac{2 f_0}{\pi} t^N \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1 - (-1)^n}{n} \sin \frac{\pi n}{l} x.$$

Будемо шукати розв'язок у вигляді

$$u(x, t) = \sum_{n=1}^{\infty} u_n(t) \cdot \sin \frac{\pi n}{l} x.$$

Тоді

$$\sum_{n=1}^{\infty} u_n''(t) \cdot \sin \frac{\pi n}{l} x = -v^2 \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{\pi n}{l} \right)^2 u_n(t) \sin \frac{\pi n}{l} x + \frac{2 f_0}{\pi} t^N \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1 - (-1)^n}{n} \sin \frac{\pi n}{l} x \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \left[u_n''(t) + \left(\frac{v \pi n}{l} \right)^2 u_n(t) - \frac{2 f_0}{\pi} \cdot \frac{1 - (-1)^n}{n} \cdot t^N \right] \cdot \sin \frac{\pi n}{l} x = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow u_n''(t) + \omega_n^2 u_n(t) = \frac{2 f_0}{\pi} \cdot \frac{1 - (-1)^n}{n} \cdot t^N.$$

Із початкових умов:

$$\begin{cases} u(x, 0) = u_n(0) = 0, \\ u_t(x, 0) = u'_n(0) = 0. \end{cases}$$

Отримали лінійне неоднорідне рівняння другого порядку з однорідними початковими умовами. Знаходимо його розв'язок у вигляді

$$u_n(t) = C_1 \cos \omega_n t + C_2 \sin \omega_n t + \tilde{u}_n(t).$$

Оскільки неоднорідність у рівнянні має вигляд полінома N-того степеню, знаходимо частинний розв'язок у вигляді поліному N-того степеню.

При N=2:

$$u''_n + \omega_n^2 u_n = d_n t^2, \quad d_n = \frac{2f_0}{\pi} \cdot \frac{1 - (-1)^n}{n}.$$

$$\tilde{u}_n(t) = a_n t^2 + b_n t + c_n \Rightarrow 2a_n + \omega_n^2 (a_n t^2 + b_n t + c_n) = d_n t^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a_n + \omega_n^2 c_n = 0, \\ \omega_n^2 a_n = d_n, \\ b_n = 0. \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} c_n = -\frac{2d_n}{\omega_n^4}, \\ a_n = \frac{d_n}{\omega_n^2}, \\ b_n = 0. \end{cases} \Rightarrow \tilde{u}_n(t) = \frac{d_n}{\omega_n^2} t^2 - \frac{2d_n}{\omega_n^4}.$$

Тоді

$$u_n(t) = C_1 \cos \omega_n t + C_2 \sin \omega_n t + \frac{d_n}{\omega_n^2} t^2 - \frac{2d_n}{\omega_n^4}.$$

Із початкових умов:

$$\begin{cases} u_n(0) = C_1 = \frac{2d_n}{\omega_n^4}, \\ u'_n(0) = C_2 = 0. \end{cases} \Rightarrow u_n(t) = \frac{2d_n}{\omega_n^4} \cos \omega_n t + \frac{d_n}{\omega_n^2} t^2 - \frac{2d_n}{\omega_n^4}.$$

Таким чином,

$$u(x, t) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2d_n}{\omega_n^4} \left(\cos \omega_n t + \frac{\omega_n^2}{2} t^2 - 1 \right) \sin \frac{\pi n}{2} x \quad \left. \begin{aligned} d_n &= \frac{2f_0}{\pi} \cdot \frac{1 - (-1)^n}{n} \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow u(x, t) = \frac{4f_0}{\pi} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1 - (-1)^n}{n} \cdot \frac{d_n}{\omega_n^4} \left(\cos \omega_n t + \frac{\omega_n^2}{2} t^2 - 1 \right) \sin \frac{\pi n}{2} x.$$